Cieľ predmetu:...

Forma vyučovania: prednáška, videoprezentácia, audioprezentácia, diskusia, tematický deň, verejná dišputa, exkurzia, verejné jedlo, káva, štrúdľa a pod.

Podmienky na absolvovanie predmetu:

- Absolvovanie prednášok semestra v rozsahu predpisu príslušného Študijného poriadku.
- Absolvovanie ikonografickej analýzy a rozpravy o zadanej téme (analýza obrázkov). Pokiaľ študent analýzy neabsolvuje v rámci semestra na hodinách, musí ich vykonať v rámci skúšky.
- Absolvovanie písomného testu s problematikou antickej mytológie. Pokiaľ študent test neabsolvuje v riadnom termín, bude ho písať v rámci skúšky.
- Priebežné hodnotenie = analýza obrázkov + test z antickej mytológie.
- Účasť aspoň na jednej zahraničnej alebo domácej exkurzii alebo vlastivednej vychádzke počas akademického roka (pokiaľ sú organizované).

Skúška:

- Riadny termín skúšky sa dohodne osobne na presný termín a hodinu najneskôr 14 dní pred koncom semestra. (ide o logistiku veľkého množstva študentov, nepodceňujte tento stav).
- Prosím rušte klopaním, na svoj termín študent vchádza do učebne samostatne. Pán učiteľ nie je slnko, nevychádza von, aby si študenta vyzval na vstúpenie.
- Priebeh a forma skúšky:
- 1. ústna odpoveď z dvoch vyžrebovaných tém v trvaní: „štátničiari“ 60´+ „obyčajní“ 30´.
- 2. prípadná rozprava o zadaných výtvarných dielach (analýza obrázkov).

Výsledky vzdelávania:

Vedomosti:

© Tomáš Surý 2006-2026 Copyrighted Material

Po absolvovaní predmetu študenti nadobudnú poznatky o hlavných princípoch opernej dramaturgie. Predmet poskytne podrobnejší a hlbší rozbor určitých kapitol z teórie a dramaturgie opery a hudobného divadla.

Zručnosti:

Po absolvovaní predmetu majú študenti prehľad o najdôležitejších dielach opernej literatúry a taktiež adekvátne vedomosti z historického vývoja opery a opernej dramaturgie.

Kompetencie: Po absolvovaní predmetu sú študenti schopní samostatného dramaturgického, hudobno- dramatického, teatrologického a hudobno-analytického myslenia o opernom a vokálnom javiskovom umení. Študenti dokážu vytvárať samostatné analýzy operného diela a hudobného divadla z estetického a dramaturgického hľadiska.

Sylabus predmetu (=okruhy tém na skúšku)

1. Dramaturgia a semiotika opery:
    - Dominancia hudby nad textom
    - Dramaturgické konvencie operného diela: predohra, úvod, zbor, sólistické výstupy, ansámble, tutti, finále, tanec.
    - Hudobné formy v opere

2. Historiografia základných hudobnodramatických javiskových typov
    - Hudba v antickom divadle
    - Hudba v divadle stredoveku
    - Renesančné hudobné javiskové formy (madrigalová komédia, intermédiá, scénografia, prevádzka)
    - Vážna talianska opera 17. storočia
    - Ballet de cour, comédie-ballet, tragédie lyrique
    - Vážna talianska opera 18. storočia
    - Melodráma, scénické oratórium
    - Melodramma v 19. storočí – modello rossiniano + modello verdiano
    - Grand opéra, opéra lyrique

© Tomáš Surý 2006-2026 Copyrighted Material

- Špecifiká baletnej literatúry (Giselle, Labutie jazero, Spiaca krásavica, Luskáčik a pod.)
- Opéra comique, opereta
- Muzikál

3. Dramaturgia princípy hudobnodramatického diela:

1. Text
2. Hovorenie, recitovanie, spievanie (melódia)
3. Hudba
4. Spev, ľudský hlas, hlasové odbory
5. Budova, jej premeny a špecifiká
6. Príbeh a žánrovosť
7. Dramaturgické a inscenačné princípy 17., 18., 19. 20. a 21. storočia (Aristoteles, Shakespeare, Corneille, Schiller, Hugo atď.)

4. Seminár: Rómeo a Júlia – porovnanie dramaturgických koncepcií:

A. Text:

1. Matteo Bandello: *Novela č. 14 – Nešťastná smrť dvoch úbohých milencov, ktorí biedne skončia život. jeden sa otrávi a druhý od bolesti zomrie.* (In: M- Bandello: Novely. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1954.
2. Willima Shakespeare: *Romeo a Júlia* (1597)
3. Luigi Scevola: *Giulietta e Romeo* (1818)

B. Opera

1.Jacques-Marie Boutet de Monvel/Nicolas-Marie d'Alayrac: *Tout pour l'amour ou Roméo et Juliette* (Paríž 1792)
2.Giuseppe Maria Foppa/Niccolò Antonio Zingarelli: *Giulietta e Romeo* (Miláno 1796)
3.Felice Romani/Nicola Vaccaj: *Giulietta e Romeo* (Miláno 1825)
4. Felice Romani/Vincenzo Bellini: *I Capuleti e I Montecchi* (Benátky 1830)
5.Filippo Marchetti: *Romeo e Giulietta* (Trieste 1865)
6. Jules Barbier/Michel Carré/Charles Gounod: Roméo et Juliette (Paríž 1867)

© Tomáš Surý 2006-2026 Copyrighted Material Teória a dramaturgia hudobného divadla (Mgr.) | 3

C. Film

1.Shakespeare/Franco Zeffirelli/Nino Rota: Romeo and Juliet (1968)
2.Shakespeare/Baz Luhrmann/Nellee Hopper (DiCaprio): *William Shakespeare's Romeo & Juliet* (1996)

D. Balet

1.Sergej Prokofiev: *Romeo et Juliette* (Brno 1936)

E. Muzikál

1.Leonard Berstein: *West Side Story* (New York 1957)
2. Gérard Presgurvic: *Roméo et Juliette: de la Haine à l'Amou* (Paríž 2001)

F. Dramatická symfónia
1.Hector Berlioz: *Roméo et Juliette* (Paríž 1839)

Tímy analytikov:

1. ... = scéna s kráľovnou Mab

2. ... = balkónové scény (zoznámenie, lúčenie)

3. ... = plesová scéna

4. ... = smrť Tybalta

5. ... = scéna v hrobke

SKÚŠKA:

- – termín skúšky: podľa ústnej dohody na hodine

© Tomáš Surý 2006-2026 Copyrighted Material

podmienky ku skúške:

– absolvovanie 80% prednášok a seminárov zimného semestra

– absolvovanie seminárneho zadania zimného semestra

– účasť aspoň na jednej exkurzii počas semestra(preukázateľné podľa prezenčnej listiny)

– priebeh a forma skúšky:
1. ústna rozprava z prebratých tém v trvaní 30´ (2 otázky)
= Pri odpovedi sa od študenta požaduje preukázanie znalosti v problematike:
– stanovením determinantov problematiky, základných znakov a princípov,
– dramaturgických, vokálnych, inscenačných a prípadne kompozičných špecifík, relácií a odlišností, poznaním konkrétnych autorov a signifikantných kompozícií, ktoré ten-ktorý vokálny druh, formu alebo javiskový typ reprezentujú.
– Študent si otázky žrebuje hodom kocky. Študent má právo vybrať si z troch rôznych kociek (sklo, plast, molitan).

Literatúra k teórii opery a hudobného divadla:

1. ABBATEOVÁ, Carolyn – PARKER, Roger: Dějiny opery: Posledních 400 let. Praha: Argo, 2017.
2. BALME, Christopher: Úvod do divadelnej vedy. Bratislava: Divadelný ústav, 2018.
3. BATTA, Adrás: Opera: Composers, Works, Performers. Cologne: Könemann, 2000.
4. CARRIERE, Jean-Claude: Vyprávět příběh. Praha: Limonádový Joe, 2014.
5. DUPONT, Florence: Aristoteles alebo Upír západného divadla. Bratislava: Divadelný ústav, 2016.
6. GINDL-TATÁROVÁ, Zuzana: Practical Dramaturgy/Praktická dramaturgia. Bratislava: VŠMU, 2008.
7. HOSTOMSKÁ Anna: Průvodce operní tvorbou. Praha : Svoboda, 1993.
8. INŠTITORISOVÁ, Dagmar: O výrazovej variabilite divadelného diela. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa, 2013.
9. MRLIAN, Rudolf (edit.): Teória dramatických umení. Bratislava: Tatran,

© Tomáš Surý 2006-2026 Copyrighted Material

1979.
10. PAVIS, Patrice: Analýza divadelního představení. Praha: AMU, 2020.
11. PAVIS, Patrice: Divadelný slovník. Bratislava: Divadelný ústav, 2004.
12. PAVLOVSKÝ, Petr: Základní pojmy divadla. Praha: Libri / Národní divadlo, 2004.
13. REGLER-BELLINGER, Brigitte – SCHENCK, Wolfgang – WINKING, Hans: Opera: Velká encyklopedie. Praha: Mladá fronta, 1996.
14. SCHECHNER, Richard: Performancia: Teórie, praktiky, rituály. Bratislava: Divadelný ústav, 2009.
15. STEINER, George: Smrť tragédie. Bratislava: Divadelný ústav, 2011.
16. VOGLER, Christopher: Scénaristova cesta. Praha: Akademie múzických umění, 2023.
17. WARRACK, John – WEST, Ewan: Oxfordský slovník opery. Praha: Iris, 1998.
18. ZICH, Otakar: Estetika dramatického umění. Praha: Akademie múzických umění, 2019.
19. ZÖCHLING, Dieter: Kronika opery. Praha: Fortuna Print, 1999.
20. ŽILKA, Tibor: Poetický slovník.
21. ŽILKA, Tibor: Text a posttext: Cestami poetiky a estetiky k postmoderne. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa, 2011.

Literatúra k seminárom:

- SHAKESPEARE, William: Rómeo a Júlia.
- SHAKESPEARE, William: Macbeth.
- SMITH, Rob (edit.): Romeo and Juliet (Cambridge School of Shakespeare). Cambridge University Press, 2014.
- BRADY, Linzy (edit.): Macbeth (Cambridge School of Shakespeare). Cambridge University Press, 2015.

Copyrighted Material: © doc. PhDr. Tomáš Surý, ArtD. 2006-2026
(predmet som vyučoval v rokoch 2012/13-2019/20 pod názvom Hudobná dramaturgia a pod novým názvom od roku 2026/2027)

Aktualizované: 21. 9. 2026

© Tomáš Surý 2006-2026 Copyrighted Material Teória a dramaturgia hudobného divadla (Mgr.) | 7